

ยุทธศาสตร์ไก่ไข่

ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2563 – 2567)

.....

1. หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงไก่ไข่ในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต ขยายตัวจากฟาร์มรายเล็ก รายกลาง เป็นฟาร์มรายใหญ่เลี้ยงไก่ไข่ระดับอุตสาหกรรม จำนวนไก่ไข่ต่อฟาร์มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงานคนในการเลี้ยงและเก็บผลผลิตไข่ไก่ ทำให้การผลิตไก่ไข่ในประเทศมีประสิทธิภาพและปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันมีความเสี่ยงที่จะเสียหายจากปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก หรือสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ส่งผลกระทบทำให้ปริมาณผลผลิตไข่ไก่ลดลงได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน กอปรกับพฤติกรรมผู้บริโภคนิยมบริโภคไข่ไก่สดเป็นหลัก และตลาดไข่ไก่ค่อนข้างจำกัดภายในประเทศ อาจเป็นสาเหตุให้ผลผลิตไข่ไก่ล้นหรือขาดตลาดรุนแรงได้ และส่งผลให้ตลาดเกิดการผันผวนราคาไข่ไก่ตกต่ำและปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงเวลา

ปัจจุบันผู้บริโภคมีพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยจะมุ่งเน้นสินค้าที่มีราคา ยุติธรรม คุ่มค่า และเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน ดังนั้นผู้เลี้ยงจึงต้องปรับตัวทุนการผลิต และพัฒนาสินค้าไข่ไก่ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานและถูกสุขอนามัย ด้วยความตระหนักรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค เริ่มจากฟาร์มมาตรฐาน สุโรงคัดไข่มาตรฐาน จุดจำหน่ายสินค้ามาตรฐาน และมีตรารับรองคุณภาพไข่ไก่ ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจคุณภาพไข่ไก่ที่ต้องปรากฏแพร่หลาย โดยเฉพาะในช่วงที่ปรับตัวสู่การเปิดเสรีอาเซียน

การพัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปไข่ไก่ สามารถสร้างความหลากหลายให้กับผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ เพื่อรองรับผลผลิตไข่ไก่ระดับอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น เพิ่มทางเลือกให้ผู้บริโภค และเพิ่มช่องทางการตลาด ดังนั้นการผลิตไข่ไก่ต้องมีการพัฒนาเชิงองค์ประกอบ เช่น ไข่เสริมสุขภาพ ไข่ออกแบบได้ หรือมีการแปรรูปไข่ไก่ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนไป และแนวทางนี้จะเป็นหนึ่งในการบริหารความผันผวนของภาวะตลาด การส่งออกและความต้องการของผู้บริโภค

การจัดการปัญหาไก่ไข่ที่ประสบความสำเร็จ ต้องตอบสนองโครงสร้างการผลิตและการตลาดที่เปลี่ยนแปลง โดยประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน นับตั้งแต่ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ครบวงจร ผู้ผลิตลูกไก่ไข่ สหกรณ์ไก่ไข่ เกษตรกรขนาดกลางและเล็ก ผู้จัดจำหน่าย และกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งจำเป็นต้องมีกลไกมารองรับ ด้วยการวางนโยบายพัฒนาการผลิตการตลาดไข่ไก่และการบริหารจัดการไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ต้นน้ำ คือการบริหารพ่อแม่พันธุ์ที่เพียงพอเป็นธรรม กลางน้ำ คือระบบการผลิต การหาปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และปลายน้ำ คือระบบการตลาด ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและการพัฒนาของประเทศ เพื่อให้ได้ปริมาณผลผลิตไข่ไก่ที่เหมาะสมและเกิดเสถียรภาพด้านราคา ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้เลี้ยงไก่ไข่และผู้บริโภค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ไก่ไข่ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2563-2567) โดยคำนึงถึงปริมาณการผลิตที่สอดคล้องกับปริมาณความต้องการบริโภค และตอบสนองต่อสภาพของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งยุทธศาสตร์ฯ ฉบับนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

สถานการณ์ทั่วไป

1. การผลิต

การผลิตไข่ไก่ของโลก ในช่วงระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2555 – 2559) ที่ผ่านมา มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2 ต่อปี ปริมาณผลผลิตไข่ไก่ของโลก ปี 2559 ทั้งหมดจำนวน 1.226 ล้านล้านฟอง ประเทศจีนเป็นประเทศที่ผลิตไข่ไก่มากที่สุดของโลกจำนวน 0.48 ล้านล้านฟอง รองลงมาคือประเทศสหรัฐอเมริกาผลิตไข่ไก่จำนวน 0.09 ล้านล้านฟอง คิดเป็นร้อยละ 39 และ 7 ของผลผลิตโลก ตามลำดับ

การผลิตไข่ไก่ในประเทศกลุ่มอาเซียน ในช่วงเวลาเดียวกันขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี ปริมาณผลผลิตไข่ไก่ ปี 2559 ทั้งหมดจำนวน 0.069 ล้านล้านฟอง คิดเป็นร้อยละ 5 ของผลผลิตโลก สำหรับสมาชิกกลุ่มอาเซียนที่มีอัตราการขยายการผลิตสูง ได้แก่ ประเทศเมียนมาร์และเวียดนาม อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปี สำหรับประเทศที่มีผลผลิตไข่ไก่มากที่สุด ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 0.024 ล้านล้านฟอง รองมาเป็นประเทศไทย จำนวน 0.011 ล้านล้านฟอง และประเทศมาเลเซีย จำนวน 0.009 ล้านล้านฟอง คิดเป็นร้อยละ 36 14.5 และ 14 ของผลผลิตไข่ไก่ทั้งหมดในอาเซียน ตามลำดับ

การผลิตไข่ไก่ของประเทศไทยในช่วงเวลาเดียวกัน ผลิตไข่ไก่มากเป็นอันดับที่ 17 ของโลก ส่วนการผลิตช่วงระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2555-2560) ที่ผ่านมา มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เพิ่มขึ้นจากจำนวน 56,394 ราย ให้ผลผลิตไข่ไก่ 13,320 ล้านฟอง ในปี 2555 เป็นเกษตรกรจำนวน 104,903 ราย ให้ผลผลิตไข่ไก่ 15,615 ฟอง ในปี 2560 อัตราการเพิ่มจำนวนของเกษตรกร และผลผลิตไข่ไก่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 86 และ 17 ต่อปี ตามลำดับ แหล่งผลิตไข่ไก่ที่สำคัญอยู่ในภาคกลาง มีผลผลิตไข่ไก่เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 63.78 ของประเทศ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยภายในอุตสาหกรรมไข่ไก่ ปี 2556 - 2561

รายการ	หน่วย	2556	2557	2558	2560	2561
ภาคการเลี้ยง						
เกษตรกร	(ราย)	50,911	48,217	57,286	104,903	117,683
การขยายตัวเพิ่มขึ้น	(ร้อยละ)	-9.72	-5.29	18.81	83.12	12.18
มาตรฐานฟาร์ม	(ฟาร์ม)	1,792	1,803	1,430	1,530	1,537
ความจุโรงเรือน	(ตัว)	58,703,514	57,752,962	54,967,352	53,990,553	67,472,428
จำนวนไข่ ณ วันสำรวจ		51,028,772	52,950,672	57,035,056	58,997,380	57,322,295
แหล่งผลิตสำคัญ	(ตัว)					
- ภาคกลาง	(ตัว)	33,834,219	35,186,207	34,543,787	35,381,463	34,788,937
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	(ตัว)	6,309,130	6,220,395	7,859,390	7,905,167	6,605,496
- ภาคเหนือ	(ตัว)	6,780,256	7,135,701	9,723,982	9,654,004	10,071,819
- ภาคใต้		4,105,167	4,408,369	4,907,897	6,056,746	5,856,043
จังหวัดเลี้ยงมากที่สุด	(ตัว)					
- ฉะเชิงเทรา	(ตัว)	8,335,473	8,420,236	7,134,791	7,248,477	7,091,908
- ชลบุรี	(ตัว)	4,840,126	4,468,560	4,763,534	3,328,097	3,606,040
- นครนายก	(ตัว)	4,683,622	4,761,625	6,340,551	5,093,805	5,963,840
- นครปฐม		3,246,178	3,605,727	4,648,219	4,411,294	4,436,007

ที่มา : กรมปศุสัตว์

หมายเหตุ : เนื่องจากปี 2559 ไม่มีข้อมูลเผยแพร่ จึงใช้ข้อมูลในปี 2560 แทน

1.2 การผลิต 5 ปี (พ.ศ. 2557 - 2561) การขยายตัวของผลผลิตไข่ไก่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.70

รายการ	หน่วย	2557	2558	2559	2560	2561
ปริมาณแม่พันธุ์ PS						
- แผน	ตัว	834,752	684,875	610,360	605,052	550,000
- เลี้ยงจริง	ตัว	627,372	529,037	621,541	611,833	477,658
- แม่ไก่ไข่ยืนกรง	ล้านตัว	51.26	53.10	54.70	55.64	56.84
- ผลิตไข่ไก่	ล้านฟอง	14,265	15,103	15,615	16,470	16,598
- ผลผลิตไข่ไก่ขยายตัว	%	5.52	5.87	3.39	5.48	0.78
- ต้นทุนการผลิตไข่ไก่	บาทฟอง	2.42	2.61	2.58	2.86	2.43

1.3 การตลาด 5 ปี (พ.ศ. 2557 - 2561)

รายการ		หน่วย	2557	2558	2559	2560	2561
นำเข้าไข่ไก่สด	(ปริมาณ)	ล้านฟอง	3.10	1.82	1.88	4.96	0.14
	(มูลค่า)	ล้านบาท	119.72	54.02	92.98	175.59	4.85
ส่งออกไข่ไก่สด	(ปริมาณ)	ล้านฟอง	227.93	285.06	152.00	159.60	250
	(มูลค่า)	ล้านบาท	708.49	936.01	546.39	502.68	900
นำเข้าไข่แปรรูป	(ปริมาณ)	ล้านฟอง	47.00	76.77	64.50	86.41	107
	(มูลค่า)	ล้านบาท	200.79	327.11	215.44	197.49	230
ส่งออกไข่แปรรูป	(ปริมาณ)	ล้านฟอง	216.73	243.35	245.65	199.35	265
	(มูลค่า)	ล้านบาท	359.11	411.20	446.67	384.85	500
การบริโภค	ไข่สด	ล้านฟอง	13,870	14,653	15,229	16,202	16,190
สัดส่วน	บริโภค		96.89	96.52	97.46	97.83	96.92
	ไข่ไก่สด	เปอร์เซ็นต์					
	ส่งออก		1.59	1.88	0.97	0.96	1.50
	ไข่ไก่สด	เปอร์เซ็นต์					
ส่งออก	ไข่ไก่แปรรูป		1.56	1.66	1.61	1.23	1.64
	เปอร์เซ็นต์						
จำนวนประชากร		คน	65,124,716	65,729,098	65,931,550	65,943,710	65,989,870
การบริโภค - ไข่สด (คิดไข่แปรรูป)		ฟอง/คน/ปี	214	224	232	247	247
การบริโภค - ไข่สด		ฟอง/คน/ปี	213	223	231	246	245

2. สมมติฐานการคาดการณ์ผลผลิต

2.1) การคำนวณปริมาณผลผลิต ดังนี้

- ปู-ย่าพันธุ์ไก่ไข่ (G.P.) 1 ตัว ผลิตไข่แม่พันธุ์ (P.S) 77 ตัว ปลด 72 สัปดาห์
- แม่ไก่แม่พันธุ์ (P.S.) 1 ตัว ผลิตแม่ไก่ไข่ H.H 106 ตัว ปลด 72 สัปดาห์
- แม่ไก่ไข่ (H.H.) 1 ตัว ผลิตไข่ไก่ได้ 361 ฟอง/ตัว/ปี ปลด 80 สัปดาห์

2.2) ประมาณการผลผลิต ปี 2563 - 2567 ใช้อัตรา 2562 เป็นปีฐาน

- ปี 2563 - 2567 ผลผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้นปีละ 3%

2.3) การบริโภค แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ บริโภคไข่ไก่สด และไข่ไก่แปรรูป เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

2.4) ปริมาณความต้องการบริโภค ปี 2563 - 2567 ใช้จำนวนประชากรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ใช้อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 ต่อปี

2.5) การตลาดไข่ไก่ ปี 2563 - 2567 ตั้งเป้าหมายการส่งออกไข่ไก่สด และไข่ไก่แปรรูปขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี

3. การคาดการณ์ 5 ปี (พ.ศ. 2563 - 2567)

3.1 การผลิต

รายการ	หน่วย	2562	2563	2564	2565	2566	2567
ปริมาณแม่พันธุ์ PS –เข้าเลี้ยง	ตัว/ปี	439,849	453,044	466,636	480,635	495,054	509,906
ปริมาณแม่พันธุ์ PS –ให้ผลผลิต	ตัว	454,063	467,685	481,715	496,167	511,052	526,383
- แม่ไก่ไข่ยืนกรง	ตัว	48,817,852	49,574,598	51,061,836	52,593,691	54,171,502	55,796,647
- ผลิตไข่ไก่	ล้านฟอง	14,789	15,019	15,469	15,933	16,411	16,904
อัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย	(%/ปี)	-	3	3	3	3	3

3.2 การตลาด

รายการ	หน่วย	2562	2563	2564	2565	2566	2567
ปริมาณไข่ไก่ทั้งหมด	ล้านฟอง	14,789	15,019	15,469	15,933	16,411	16,904
ส่งออกไข่ไก่สดเพิ่ม 5%/ปี	ล้านฟอง	257	270	283	298	312	328
ส่งออกไข่ไก่แปรรูป 5%/ปี	ล้านฟอง	67	70	74	78	82	86
ปริมาณการบริโภคไข่ไก่สด	ล้านฟอง	14,465	14,678	15,112	15,558	16,017	16,490
จำนวนประชากร	คน	65,558,935	66,758,612	66,958,888	67,159,764	67,361,244	67,563,327
การบริโภคไข่ไก่สด	ฟอง/คน/ปี	217	220	226	232	238	244

หมายเหตุ: ข้อมูลจำนวนประชากรจากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง วันที่ 31 ธันวาคม 2562

4. การวิเคราะห์ SWOT ของอุตสาหกรรมไข่ไก่

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในอุตสาหกรรม

1) จุดแข็ง (Strength)

1.1) เกษตรกรมีความสามารถในการผลิตไข่ไก่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) มีระดับการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ

(มีระเบียบมาตรฐานฟาร์มของประเทศ/มีระบบตรวจสอบเพื่อรองรับมาตรฐานฟาร์ม และตรวจประเมินเพื่อต่ออายุฟาร์มมาตรฐาน)

1.3) ประเทศไทยเป็นผู้นำการผลิตไข่ไก่ในภูมิภาคอาเซียน ทั้ง 3 ด้าน

(1) ด้านมาตรฐานการจัดการฟาร์ม

(2) ด้านความปลอดภัยทางอาหาร

(3) ระบบมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

1.4) ไข่ไก่เป็นอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง หาซื้อง่าย ประหยัดอาหารได้หลากหลาย เก็บรักษาได้นาน

2) จุดอ่อน (Weaknesses)

- 2.1) วัตถุดิบอาหารสัตว์หลักต้องนำเข้าจากต่างประเทศและมีราคาแพง ต้นทุนการผลิตสูง
- 2.2) การรวมกลุ่มและการประสานงานกันของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ไม่มีเอกภาพ
- 2.3) ราคาไข่ไก่ไม่สอดคล้องกับต้นทุนการผลิต
- 2.4) การวิจัยพัฒนาพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ และการแปรรูป มีการลงทุนต่ำและขาดความต่อเนื่อง
- 2.5) ฟาร์มมาตรฐานเป็นมาตรการสมัครใจ
- 2.6) โรงงานแปรรูปไข่ไก่ที่ได้มาตรฐานสาขาน้อย
- 2.7) ไม่มีการจัดโครงสร้างการผลิตไข่ไก่ให้เหมาะสม

4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

1) โอกาส (Opportunities)

- 1.1) ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบใช้ผสมในอาหารคาวและหวานได้หลากหลาย รวมทั้งอาหารสำเร็จรูป
- 1.2) ปริมาณความต้องการบริโภคไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 1.3) อุตสาหกรรมต่อเนื่องต้องการใช้ไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายทั้งอาหารเสริมสุขภาพและความงาม(วงการแพทย์) ใช้ Albumin ในผู้สูงอายุ เป็นอาหารสุขภาพสำหรับนักกีฬา/นักเพาะกายและส่วนผสมผลิตภัณฑ์เสริมความงาม

2) อุปสรรค (Threats)

- 2.1) ผู้บริโภคบางส่วนขาดความรู้และความเข้าใจในประโยชน์ของไข่ไก่ที่ถูกต้อง
- 2.2) ขาดองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจคุณประโยชน์ไข่ไก่ที่ถูกต้อง
- 2.3) ประเทศคู่ค้ากำหนดเงื่อนไขการค้า ด้วยมาตรฐานสุขอนามัยสูง ไข่ไก่สด และอาหารแปรรูปที่มีส่วนผสมจากไข่ไก่ที่ผลิตในประเทศไทยไม่สามารถส่งไป EU และญี่ปุ่นได้
- 2.4) ไข่ไก่ถูกกำหนดให้เป็นดัชนีชี้วัด ดัชนีราคาบริโภคของรัฐบาล
- 2.5) ประเทศพัฒนาแล้วยกเลิกการเลี้ยงไก่ไข่แบบกรงตับเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์
- 2.6) ฟาร์มไข่ไก่ต้องปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดมากขึ้น
- 2.7) การประกันราคาวัตถุดิบและการกำหนดภาษีการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์เป็นอุปสรรคในการเลี้ยงไข่ไก่

5. กรอบระยะเวลายุทธศาสตร์ไข่ไก่ ปี พ.ศ. 2562-2566

6. วิสัยทัศน์ “สร้างความยั่งยืนแห่งอุตสาหกรรมไข่ไก่เพื่อคุณภาพชีวิตคนไทย”

7. พันธกิจ

- 1) บริหารจัดการความสมดุลการผลิต การบริโภค ให้เกิดเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
- 2) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ

- 3) สนับสนุนเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 4) พัฒนาการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานครบวงจรสอดคล้องกับข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า
- 5) เสริมสร้างมาตรการการควบคุม ป้องกัน และเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ให้มีประสิทธิภาพ
- 6) ศึกษา วิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพิ่มการบริโภค และสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่
- 7) ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 8) เชื่อมโยงระบบตลาดรองรับสินค้าไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ทั้งภายในและต่างประเทศ

8. วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและบริหารจัดการไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ให้เกิดความเป็นธรรมทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

- 1) เกษตรกรผู้เลี้ยงไข่ไก่มีความมั่นคงในอาชีพและมีความเข้มแข็งจากการรวมกลุ่มเป็นสถาบันเกษตรกร
- 2) สร้างความสมดุลการผลิตไข่ไก่กับความต้องการบริโภคป้องกันการเกิดราคาไข่ไก่ผันผวน
- 3) เพิ่มอัตราการบริโภคและส่งเสริมการแปรรูปไข่ไก่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 4) ยกระดับมาตรฐานการผลิตไข่ไก่ให้ได้คุณภาพ
- 5) สร้างความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้วยการผลิตไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ

9. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) พัฒนาระบบการจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- 2) สร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร
- 3) สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคไข่ไก่และผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มอัตราการบริโภค
- 4) พัฒนาศักยภาพและนวัตกรรม

10. กรอบยุทธศาสตร์ไข่ไก่และกลยุทธ์ แบ่งเป็น 4 ยุทธศาสตร์ และมีกลยุทธ์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบการจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

1. เป้าหมาย

- 1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารจัดการไข่ไก่ทั้งระบบ
- 2) อุตสาหกรรมไข่ไก่มีความสมดุลในด้านการผลิตและด้านความต้องการบริโภค
- 3) เพิ่มตลาดรองรับสินค้าไข่ไก่และผลิตภัณฑ์
- 4) เพิ่มตลาดรองรับสินค้าผลพลอยได้จากไข่ไก่ (ไข่ปด ไข่ไก่ และไข่ขาว)
- 5) เพิ่มสัดส่วนการแปรรูปไข่ไก่

2. กลยุทธ์ดำเนินงานมี 4 เรื่อง

กลยุทธ์ที่ 1 บริหารจัดการโดยใช้ฐานข้อมูล (Big Data)

1.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลด้าน Demand และ Supply โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Big Data/Data Analytic/Prediction/Data Visualization/Query Report/Block Chain)

1.2 การกำกับ ดูแลปริมาณการผลิตไข่ไก่ตลอดสายการผลิต

1.3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการและเชื่อมโยงเครือข่ายอุตสาหกรรมไข่ไก่ โดยสถาบันเกษตรกรทั้งในระดับภาคและประเทศ

1.4 พัฒนาระบบทะเบียนเกษตรกร/ผู้ประกอบการเลี้ยงไข่ไก่ ผู้รวบรวมไข่ไก่ ผู้ประกอบการแปรรูปไข่ไก่ ผู้ค้าและผู้ส่งออกไข่ไก่ และสถานที่จำหน่าย

กลยุทธ์ที่ 2 บริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area-based approach)

2.1 จัดตั้งคณะทำงานเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยภาครัฐ ภาควิชาการ องค์กรเอกชน และกลุ่มเกษตรกร (จัดกลุ่มเกษตรกรตามสภาพพื้นที่การเลี้ยงและขนาดการเลี้ยง หรือใช้สมาคมพื้นที่)

2.2 ขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ไข่ไก่โดยคณะทำงานเชิงพื้นที่เป็นกลไก อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ร่วมแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนงานให้ประสบความสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มสัดส่วนการแปรรูปไข่ไก่และเพิ่มมูลค่าไข่ไก่

3.1 ภาครัฐส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพโรงงานแปรรูปไข่ไก่ การนำเข้าวัตถุดิบหรือเครื่องจักรสำหรับโรงงานแปรรูปไข่ไก่

3.2 มาตรการช่วยเหลือด้านภาษีสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปไข่ไก่

- ลดภาษีการนำเข้าสำหรับเครื่องจักรต่างๆ
- ช่วยอุดหนุนหรือลดหย่อนภาษีสำหรับโรงงานแปรรูปไข่ไก่หรือโรงงานที่ใช้ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบ
- เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันกับสินค้าไข่ไก่ที่นำเข้าจากต่างประเทศ เช่น เพิ่มอัตราภาษี จัดโควตาในการนำเข้าไข่ผง

3.3 สนับสนุนแหล่งเงินทุนและการร่วมทุนจากต่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปไข่ไก่

กลยุทธ์ที่ 4 เชื่อมโยงระบบตลาดครบวงจร

4.1 ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการตลาดตลอดห่วงโซ่อุปทาน เช่น Block Chain Online Marketing เป็นต้น

4.2 แกไข/ปรับปรุงกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า

4.3 เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า เช่น ช่องทางการตลาดสินค้าเชิงคุณภาพ สินค้าสุขภาพ สินค้าเครื่องสำอางและความงาม ฯลฯ ทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศและส่งออก

4.4 เชื่อมโยงระบบตลาดรองรับสินค้าผลพลอยได้ไข่ไก่ เช่น ไข่ปลด มูลไก่ ขนไก่ ฯลฯ

3. ตัวชี้วัด

- 1) มีระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารจัดการโดยเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน
- 2) ปริมาณไข่ไก่เฉลี่ยทั้งปีมีความสมดุลในด้านการผลิตและความต้องการบริโภค
- 3) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมอุตสาหกรรมไข่ไก่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

4) สัดส่วนการแปรรูปไข่ไก่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 ภายในปี 2566

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกร

1.เป้าหมาย

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความมั่นคงและสามารถแข่งขันในตลาดได้
- 2) ยกกระดับมาตรฐานการผลิตไข่ไก่ครบวงจร และมีการป้องกันและควบคุมโรค โดยมีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพที่เหมาะสม
- 3) จัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมไข่ไก่ทั้งระบบ
- 4) เกษตรกรรุ่นใหม่มีความรู้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสถานการณ์ได้

2. กลยุทธ์ดำเนินงานมี 5 เรื่อง

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น

- 1.1 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็ง ให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่การเลี้ยง (area) และลักษณะทางธุรกิจเพื่อการบริหารจัดการอุตสาหกรรมไข่ไก่ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- 1.2 มีมาตรการหรือแรงจูงใจ หรือหลักประกันให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรอย่างเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกร

- 2.1 พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี
- 2.2 การเข้าถึงแหล่งทุน
- 2.3 พัฒนาระบบการผลิตและการแปรรูปไข่ไก่
- 2.4 เพิ่มช่องทางการตลาด
- 2.5 ลดต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ตลอดสายการผลิต เช่น วัตถุดิบอาหารสัตว์ อุปกรณ์โรงเรือน เครื่องจักร ค่าพลังงาน และสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมเกษตรกรเข้าสู่ระบบการเลี้ยงแบบมีมาตรฐาน

- 3.1 ส่งเสริมและผลักดันให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP ภาคบังคับหรือมาตรฐานอื่นใดที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรอง เช่น การรับรองฟาร์มที่มีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) ฟาร์มไข่แบบเลี้ยงปล่อยอิสระ (free-range) และฟาร์มไข่อินทรีย์ organic
- 3.2 พัฒนาเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคและสารตกค้างทุกระดับ

กลยุทธ์ที่ 4 ความมั่นคงด้านอาชีพ

- 4.1 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมไข่ไก่ทั้งระบบ
- 4.2 พัฒนาระบบประกันความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจในการอุตสาหกรรมไข่ไก่ เช่น
 - ระบบการซื้อ-ขายไข่ไก่และไข่ไก่ที่เป็นธรรม
 - ระบบประกันการเข้าถึงพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ตลาด ของผู้เลี้ยงไข่รายย่อย

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

5.1 พัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รุ่นใหม่เพื่อให้เกิดการสืบทอดอาชีพอย่างยั่งยืน

5.2 สร้างแรงจูงใจให้กับผู้สืบทอดธุรกิจฟาร์มไก่ไข่ในการประกอบอาชีพ

3. ตัวชี้วัด

- 1) สถาบันเกษตรกรและเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด
- 2) ฟาร์มไก่ไข่ได้รับการส่งเสริมเข้าสู่มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- 3) จัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมไก่ไข่ทั้งระบบ
- 4) จำนวนผู้สืบทอดธุรกิจเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่พัฒนาเป็น Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคไข่ไก่และผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มอัตราการบริโภค

1. เป้าหมาย

- 1) สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค
- 2) เพิ่มอัตราการบริโภคไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

2. กลยุทธ์ดำเนินงานมี 4 เรื่อง

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยทางอาหารในการบริโภคไข่ไก่และผลิตภัณฑ์

- 1.1 ใช้สัญลักษณ์การรับรอง เช่น Q Mark, ร้านค้าปลอดภัย OK การ label ยี่ห้อ วันผลิต วันหมดอายุ เป็นต้น
- 1.2 ส่งเสริมศูนย์รวบรวมไข่ไก่ (ล้าง) ให้เข้าสู่การขึ้นทะเบียนและได้รับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 ส่งเสริมการพัฒนาโรงงานแปรรูปไข่ไก่ให้เข้าสู่มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ยกระดับมาตรฐานสถานที่จำหน่ายไข่ไก่และผลิตภัณฑ์
- 1.5 สามารถตรวจสอบย้อนกลับสินค้าไข่ไก่และผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่และพัฒนาโภชนาการให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

- 2.1 ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่ในเยาวชนเพื่อประโยชน์ทางโภชนาการ (โครงการไข่ไก่เพื่อเยาวชน)
- 2.2 ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่และพัฒนาโภชนาการให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

กลยุทธ์ที่ 3 ณรงค์/ส่งเสริมการบริโภคไข่ไก่

- 3.1 จัดงานรณรงค์การบริโภคไข่ไก่ เช่น วันไข่โลก
- 3.2 การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อสำหรับการรณรงค์บริโภคไข่ไก่

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างการรับรู้ คุณประโยชน์ในการบริโภคไข่ไก่

- 4.1 พัฒนานองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณประโยชน์การบริโภคไข่ไก่
- 4.2 สร้างการรับรู้ด้านคุณประโยชน์ การเลือกซื้อ การเก็บรักษา การปรุง (เมนูไข่) ให้แก่ผู้บริโภค

3. ตัวชี้วัด

- 1) อัตราการบริโภคไข่ไก่ภายในประเทศเพิ่มขึ้นถึง 300 ฟอง/คน/ปี ภายในปี 2566
- 2) สถานประกอบการ ศูนย์รวบรวมไข่ไก่ โรงงานแปรรูป สถานที่จำหน่าย เข้าสู่มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และมีระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- 3) มีการดำเนินการโครงการไข่ไก่เพื่อเยาวชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพและนวัตกรรม

1. เป้าหมาย

- 1) สร้างนวัตกรรมไข่ไก่ ไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

2. กลยุทธ์ดำเนินงานมี 3 เรื่อง

กลยุทธ์ที่ 1 ศึกษาวิจัยและพัฒนาศักยภาพ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมไข่ไก่ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านการจัดการผลิตไข่ไก่ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

- (1.1 งานวิจัยด้านการแปรรูปไข่ไก่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 1.2 งานวิจัยเพิ่มขีดความสามารถในการตรวจวินิจฉัยโรคให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.3 งานวิจัยพัฒนาสายพันธุ์
- 1.4 งานวิจัยพัฒนาอาหารสัตว์
- 1.5 งานวิจัยพัฒนาการใช้สมุนไพรหรือสารชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี
- 1.6 งานวิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 1.7 งานวิจัยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลพลอยได้จากการผลิตไข่ไก่)

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างนวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ไข่ไก่

- 2.1 สนับสนุนให้มีการนำงานวิจัยมาใช้จริงในอุตสาหกรรมไข่ไก่ไทย
- 2.2 สร้างนวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ให้มีความหลากหลาย และมีอัตลักษณ์ เช่น ไข่พรีเมียมเกรด (Table egg) เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ความสวยงาม ฯลฯ

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างและสนับสนุนนักวิจัยที่สามารถสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาสินค้าไข่ไก่และผลิตภัณฑ์

3. ตัวชี้วัด

- 1) งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมได้รับการพัฒนาต่อยอดนำไปสู่การใช้ประโยชน์ ร้อยละ 80
-